No. 125 1837

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- en Nieuws- COURANT.

Donderdag Algemeen Stedelijk Blad. 25 Mei.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten Mei.

De *Moniteur* maakt heden onderscheidene belangrijke benoemingen publiek, waaronder men opmerkt, die van den heer *Renouard*, secretaris-generaal bij het ministerie van justitie, tot raad in het hof van cassatie; die van de afgevaardigden *Real*, *St. Marc Girardin* en *Vatout* tot staatsraden in gewone en buitengewone dienst; die van den heer *Asgvedo*, chef van de algemeene policie bij het ministerie van binnenlandsche zaken, tot requestmeester in gewone dienst, ens., enz.

— Nadat, zoo als verzekerd wordt, reeds sedert meer dan acht dagen, tot de toepassing der amnestie op de bij verstek veroordeelden in den ministersraad zoo goed als besloten zou zijn geweest, en men alleen wachtte om aan die zaak haar volle beslag te geven, tot dat de policie zich verzekerd had, in hoe verre de genade des Konings wel besteed was, — zoo wordt thans met zekerheid beweerd, dat het regeringsblad den 27sten aanstaande de ordonnantie zal publiek maken, waarbij die uitbreiding bevolen, en gezegd zal worden dat deze nieuwe genadebetooning aan de gelegenheid van het huwelijk des troonsopvolgers te danken was.

— De afgevaardigden hebben heden de discussie van de wet op den zuiker aangevangen. Bij de pairs zijn de discussien begonnen over het ontwerp van organisatie der nationale garde van het Seine-departement. Op voorstel van den heer *d'Argout* werd in het eerste artikel, betrekkelijk de dienstverpligting der burgers, eene wijziging door de kamer aangenomen.

— In weêrwil van hetgeen zoo wel de vorige ministers als de tegenwoordige, steeds verzekerd hebben, dat hun voornemen niet was, om de kamer van afgevaardigden te ontbinden, begint men meer en meer het er voor te houden, dat tot dien maatregel thans werkelijk is besloten. Bij de geruchten, reeds gisteren daaromtrent vernield, komt heden weder een artikel in den Temps, hetwelk de heer Fages de l'Ariège, die nu reeds tweemalen in den laatsten tijd, als met een profetischen geest, de maatregelen van het bestuur tegenover hoe vooruit kwam verkondigen. Volgens hem, had de jongste vereeniging van een groot deel leden der kamer bij den heer *Harlingue*, de doodsteek aan de kamer zelve gegeven, naardien men het er voor hield, dat de vereenigingen eener parlementaire meerderheid buiten de kamer, van zeer bedenkelijke gevolgen konden zijn en door het bestuur niet toegelaten mogten worden. Misschien zijn de ministers, vervuld over het groot getal leden der voormalige meerderheid nog toegedaan, van meening, dat zij, ten gevolge der jongste verzoeneude maatregelen van het bestuur, bij eene herkiezing welligt eenige stemmen meer voor zich zullen winnen.

— Veel wordt er thans over den luister der aanstaande feesten gesproken. Men verhaalt onder anderen van een feestbanket 't welk in de galerijen van de Louvre op den 12den junij zou worden gegeven, en waarop niet minder dan 5400 gasten zouden genoodigd worden. Voorts noemt men een aantal maatregelen die de huwelijksfeesten zouden volgen; daaronder behooren de daarstelling eener personele wacht voor den Koning, die men zegt dat uit 4 eskadrons en uit 4 bataillons zou bestaan; de benoeming van tien grootkruisen des legioens van eer; het vast verblijf van het hof voortaan op Versailles en St. Cloud, terwijl de Tuilerien slechts nu en dan zouden betrokken worden.

— Bij den russischen gezant is heden morgen een courrier, zoo men zegt met belangrijke depeches, aangekomen.

— Men verneemt hier, dat de baron *von Werther*, pruissisch gezant bij [illegible] tot minister van buitenlandsche zaken in de plaats van den heer *Ancillon* is benoemd. Gisteren had hij zijne benoeming als zoodanig ontvangen.

— Ook heden zijn door het gouvernement geene nadere berigten uit Spanje bekend gemaakt. De bijzondere tijdingen gaan thans uit Baijonne tot den 18den. Dezelve houden, dat don *Carlos* waarschijnlijk Estella verlaten heeft; waarheen hij zich mogt begeven hebben, daaromtrent maakte men slechts gissingen. Uit St. Jan-Pied-de-Port, wordt van den 17den mei geschreven, dat de karlisten eenige dagen te voren te Estella eene bruggen-equipagie hadden in gereedheid gebragt, maar, schrijft men — de constitutionele troepen zijn langs den Ebro geëcheloneerd, de generaal *Irribarren* leet de grootste werkzaamheid aan den dag, enz. Het is intusschen uit de telegraphische depeche, nu reeds twee dagen geleden bekend gemaakt, gebleken, dat de infant don *Sebastiaan*, in weêrwil van de maatregelen des generaals *Iturbarren*, de Arga is overgetrokken en dat wel als 't ware onder het kanon van Pampeluna en in het gezigt der constitutionele troepen.

Van de voortgangen des generaals *Espartero* na de inneming der linie van Ernani, blijkt in de bijzondere berigten nog weinig nader. Uit Urnieta, voorwaarts van Ernani, wordt van den 19den geschreven, dat men daar op nieuwe bevelen van den opperbevelhebber wachtte, om de bewegingen tegen de karlisten voort te zetten. Te Tolosa, Onate, Azpeitia en Arrocain heerschte, volgens deze berigten, onstelteuis onder de bevolking, die aan de mogelijkheid der bemagtiging van de linie van Ernani niet gedacht hadden. Men zeide, dat de acht of tien bataillons karlisten, die aan gene zijde van Andoain hebben post gevat, zich gereed maakten om Tolosa, indien het aangevallen wierd, ten krachtdadigste te verdedigen. Voorts spreekt men in deze berigten, die natuurlijk afkomstig zijn van den kant der constitutionelen, van verdeeldheid onder de karlistische troepen uit Guypuzcoa en Kastilie; de eersten zouden namelijk, na het verlies van een deel van hun gewest, niet gezind zijn om het leger te volgen en naar hunne haardsteden willen terugkeeren.

— De berigten uit Madrid gaan tot den 16den. Dagelijks vielen er in de cortes discussien voor, over financiele aangelegenheden. De minister *Mendizabal* werd gedurig, doch in eene geheime zitting, op den 15den gehouden, sterk gedrongen, om rekenschap van zijn beheer te doen en te verklaren waarom de intrest van de openbare schuld niet betaald wordt; de minister blijft het antwoord steeds schuldig, wordt van de eene zijde ondersteund, door een aantal leden die het ministerie in geene nog grootere verlegenheid willen brengen, en ten heftigste aangevallen door de oppositie. Zulks moet in de voormelde geheime zitting tot zeer onstuimige tooneelen aanleiding hebben gegeven. Op den 16den was eene nieuwe geheime zitting bepaald.

Te Murcia is den 3den het standbeeld der Koningin-regentes, 't welk de stad, ter gelegenheid van haar huwelijk met *Ferdinand VII* had laten oprigten, vernield geworden, hebbende men het hoofd van den romp gescheiden.

— Ter beurs van heden (den 22sten) is het Spaansch actief weder wat gerezen. Men had er geen ander nieuws omtrent Spanje, dan dat *Espartero*, na de inneming van Fontarabie, zich op Tolosa zou hebben gerigt, waarvan men de inneming te gemoet zag. De notering was: 5 pCt. 108,65 à 20; 3 pCt. 79 10 à 20; Nap. reuten 99,55 à 66; Rom. D. 101¼; Spanje Ardoin 25⅛, ¾, 26, 25⅞, 26; Passive 6⅝, 6, 5⅞, Nieuwe Defered. 9; oude Diff. 7⅞; Port. 50½, ¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten Mei.

Naar men verzekert zou het Russisch gouvernement voornemens zijn om te Odessa eene handel-maatschappij op te rigten, in navolging van die welke in Nederland bestaat, ter begunstiging van den uitvoer van Moskovische voortbrengselen en fabrijkwaren, en van den invoer der grondstoffen en vreemde koopwaren. Verscheidene ontwerpen zouden reeds tot genoemd einde aan keizer *Nicolaus* zijn aangeboden.

Z. M. heeft den geheimraad *Speranski* met de *St. Andries* orde begiftigd, hetgeen vergezeld is gegaan van een eigenhandigen brief des Keizers, waarin Hoogstdeszelfs bijzondere tevredenheid wordt te kennen gegeven over de wijze waarop voornoemde geheimraad de opvoeding van den kroonprins heeft bestuurd, en zijn jeugdig verstand tot den waren geest der russische wetgeving heeft doen doordringen.

Bij een anderen eigenhandigen brief, heeft keizer *Nikolaas* aan den staatsraad *v. Damidoff* zijne tevredenheid betuigd over diens voorstel tot het bijeenbrengen van een som, waaruit het lot der naar Siberie verbannen personen zou geleenigd en aan hunne zedelijke verbetering gewerkt worden. Deze staatsraad heeft bij dien brief, tevens de orde van *St. Wladimir*, 1ste klasse, ontvangen.

— Te Berlijn zijn den 17den dezer aangekomen HH. KK. HH. de groot-hertog en groot-hertogin van Mecklenburg-Schwerin, benevens Z. K. H. de kroonprins van Zweden; welke laatstede groote voorjaars-oefeningen der pruissische troepen, die den zullen in den omtrek der hoofdstad een aanvang zouden nemen, zal bijwonen.

Volgens het Hannoversche dagblad, zou thans de benoeming van een minister van buitenlandsche zaken te Berlijn zijn gedaan, en die betrekking door den Koning aan den tegenwoordige en gezant te Parijs, den baron *von Werther* zijn opgedragen. Z. Excellentie zou die benoeming reeds hebben aangenomen. In zijne plaats zou de tegenwoordige gezant, te Weenen graaf *Mortimer von Maltzan* (vroeger gezant bij het Nederlandsche Hof), die onverwachts naar Berlijn is opontboden, en aldaar den 19den was aangekomen [illegible]

sisch gezant te Parijs worden benoemd. Vervolgens wil men, dat de graaf *Maltzan* te Weenen zou worden opgevolgd door den thans te Dresden geaccrediteerden gezant, den heer *v. Jordan*, en dat diens plaats alweder zou worden vervuld, door den graaf *v. Königsmark*, die tot dus verre de pruissische regering bij de Porte vertegenwoordigde.

— Alhier is gisteren morgen, in hegentigjarigen ouderdom, overleden *Z. H.* de landgraaf *Frederik* van Hessen-Kassel, het oudste lid uit het keurvorstelijk huis. Hij was den 11den September 1747 geboren.

Heden is hier met een talrijk gevolg aangekomen de hertogin van *Cambridge*. H. K. H. heeft in het *Engelsche hof* haren intrek genomen.

— Den 21sten wordt de prinses *Helena* te Fulda verwacht. Al de vertrekken in het »Keurvorstelijk Logement" aldaar zijn reeds voor Hoogstdezelve afgehuurd. In hetzelfde hotel zal, twee dagen te voren, de hertog van *Brogtie*, met zijn gevolg, zijnen intrek nemen, om de doorluchtige bruid van den franschen troonopvolger te ontvangen. De stad is reeds vol met bezoekers van elders.

Uit Berlijn vernemt men dat den 12den des avonds aldaar waren aangekomen de commissarissen die van wege den regeringsraad naar het Oberland waren gezonden om daar de rust te herstellen. Zij waren in hunne zending volkomen geslaagd. Tot nog meerdere geruststelling van sommige beangstigde gemoederen in Bern, was aldaar den volgenden dag, een goed deel troepen binnengekomen.

De nieuwe centrale policie-directeur, de heer *Schnell*, is voornemens om in het personeel zijner lijfwacht, de veldwachters en policie-beambten, groote veranderingen te maken, daar op dit korps zoo als het thans is zamengesteld, naar zijne meening niet genoeg kan worden gerekend en hetzelve eer als een werktuig der adelpartij te beschouwen is. Het *Choffat-Blatt* zegt bij deze gelegenheid dat om eene policie naar den zin van den heer *Schnell* en het meerendeel der tegenwoordige bewindslieden te hebben, men de spionnen *Conseil*, *Garnier* en wezens van zulken stempel, in het land behouden of voor de republiek Bern had moeten aanwerven.

Het proces, hetwelk men thans in Oberland heeft aangevangen en dat in de Zwitsersche bladen, onder den naam van »renzenproces" voorkomt, is thans in vollen gang. Er zijn 102 getuigen tegen den heer *Schärer* gehoord, die allen bevestigen dat hij, van de regering sprekende, zich van het woord »factie" bedienl heeft. Het zou wel eens kunnen gebeuren, dat dit woord aan den heer *Schärer* duur te staan kwam, daar het Bernsche bestuur niet op het hooren van waarheden gesteld schijnt te zijn.

— Uit Rome schrijft men van den 17den dezer, dat aldaar nog in den loop dezer maand een consistorie zal worden gehouden, waarin, behalve de benoeming van onderscheidene bisschoppen, ook eene kardinale-promotie zal plaats hebben. De voormalige nuntius te Madrid, Mgr. *Luigi Amat di S. Filippo e Sorso*, heeft reeds zijne benoeming van wege den thans abtreurig *Lambruschini* bekomen; eene tweede benoeming zou door den Heiligen Vader in het geheim zijn geschied. Zooals dit bij zulke gelegenheden gewoonlijk het geval is, weet men thans reeds verscheidene nieuwe signoren aan, die men denkt dat met het purper zullen bekleed worden. In hetzelfde consistorie zullen, zoo het niet reeds vroeger geschiedt, verscheidene benoemingen van pauselijke gezanten worden gedaan, tot aanvulling van de opengevallen nuntius-plaatsen.

Men verwacht dat weldra de pauselijke regering weldra een besluit bekend zal worden gemaakt, waarbij de geregtszalen voor het publiek gesloten worden verklaard bij de behandeling van criminele regtsgedingen; men is van gevoelen dat de openbaarheid daarvan, welke sedert eenige jaren pas bestaat, een nadeeligen invloed op de zedelijkheid des volks heeft.

Door de bevolking van de omstreken van Orvieto, eene stad in de kerkelijke Staten, was dezer dagen het plan gevormd, om, onder voorwendsel van duurte der levensmiddelen, de graanmagazijnen dier stad leeg te plunderen. Bij tijds hiervan onderrigt, heeft de stads-regering de jonge manschap der stad, bij gebrek aan troepen, gewapend, en is het aan hen, door de gunstige ligging hunner stad op eene rots, gelukt, om de wanorden voor te komen.

— De aartshertog-Palatijn zal op de badreis, die hij dezen zomer naar Ems voornemens is te doen, door zijne doorluchtige dochtige *Hermine* worden vergezeld. De overige Keizerlijke familie blijft echter vooreerst in Weenen. De aartshertog *Reinier* zal zich met zijnen broeder, den aartshertog *Karel*, zoo als men thans vernemt, voor eenige weken naar Baden begeven; en voor den nazomer blijft de reis van den Keizer en de Keizerin naar Ischl bepaald.

Uit Weenen, zoo wel als uit sommige deelen van Midden-Italie, ontvangt men nog steeds berigten over de ongunstige weêrsgesteldheid. Te Weenen was men thans voor de derde maal weder in den winter verplaatst. Te Napels klaagt men nog over nat weêr en koude nachten. Des daags had men er echter drukkende warmte; men zag er onderscheidene vijgenboomen, wier vruchten binnen weinige tijd volkomen rijp zullen zijn. De geur, waarmede de voortbrengselen van het planteurijk Napels vervulden was allerverrassendst voor de uit het noorden aldaar aankomende reizigers, die aan deze zijde der Alpen alles nog zoo dor hadden gevonden.

— Men schrijft uit Konstantinopel dat Lord *Ponsonby* depeches van zijn hof zou ontvangen hebben, waaruit bleek dat zijne klagen over den wel is waar talentvollen, maar zeer stijfhoofdigen gezantschaps-secretaris *Urquhart*, ingang bij het engelsche ministerie zouden gevonden hebben, en Lord *Palmerston* de overtuiging had gekregen dat het gedrag door den laatstgenoemde jegens zijnen chef gevolgd, in veel opzigten van groot nadeel voor de dienst was geweest.

Men zegt dat de heer *Urquhart*, wiens vertrek reeds eenigen tijd geladen gemeld is, over Varna en Silistria zijne terugreis zou hebben aanvaard, om getuige van de aanwezigheid des Sultans aldaar te zijn, en dat hij zich eenigen tijd in Belgrado zoude op te houden. Lord *Ponsonby* zou, volgens deze berigten, in den laatsten tijd weder meer in de publieke schatting zijn gerezen, hetgeen wel wat ongeloofelijk voorkomt als men bedenkt dat het gedrukte met *Churchill* nog niet zoo glad uit hetty gehangen der nieuwelmannen zal zijn gewischt.

De russische gezant, de heer *von Butenieff*, zegt men dat zijne verlofs-reis, tot de terugkomst des sultans te Konstantinopel zou hebben uitgesteld. In die stad heerschte de grootste rust en alles had daar, gedurende de afwezigheid van den grooten heer, zijn gewonen gang.

Volgens berigten uit het leger van den Taurus, van den 19den April, waren, op bevel van den pestdoktoor van *Ibrahim-Pacha*, in Adana aanzienlijke quarantaine-maatregelen tegen de pest verordend en onder anderen voor de reizigers 14 dagen quarantaine voorgeschreven, hetgeen men echter aan staatkundige inzigten toeschreef, daar geheel Syrie thans van dien geesel bevrijd is.

NEDERLANDEN.

ARNHEM, den 24sten Mei.

Bij koninklijk besluit van den 20. dezer, zijn benoemd geworden: Tot burgemeester van Nijmegen, Mr. *F. R. Bijleveld*; tot burgemeester van Amersfoort, de heer *W. van Haussenraad*; tot burgemeester in de gemeente Zaamslag, de heer *A. Dees*; en tot wethouder van Bergen-op Zoom, de heer *A. van Rijk*.

— Z. K. H. de Prins *van Oranje* wordt morgen te Tilburg verwacht.

— Den 28sten en 29sten zullen de twee bataillons grenadiers, thans te 's Hage garnizoen houdende, naar deze provincie op marsch gaan; waarna zij gedurende eenige weken kantonnementen in den omtrek dezer stad betrekken en zich vervolgens naar het kamp van Reijen begeven zullen.

— Aan den Helder is den 30sten Mei, des middags, binnen geloopen *Zr. Ms.* korvet *Hippomenes*, kapitein-luitenant-ter zee *Holt*.

Uit een bijzonderen brief, aan boord van *Zr. Ms.* korvet *Castor*, bevelhebber kapitein-luitenant *Arnds*, onder dagteekening van den 26sten Januarij jl., gevoerend, zijn wij in kennis gesteld met het *Hongaarsche dagblad* medegedeeld, blijkt, dat [illegible] dezen dag de straat Sunda zeilde en nog denzelfden dag ter reede voor Anjer het anker zou werpen. Den 6den October is de [illegible] gezeild, en heeft, na door storm en tegenwind te Batavia te zijn opgehouden, eene voorspoedige reis gehad. Den 12 December had de genoemde korvet, niet ver van de Kaap de Goede Hoop, het schip *Kolonel Koopman*, met 120 man troepen aan boord en naar Java koers zettende, gepraaid; alles was wel aan boord.

— Acht dagen vóór dat de door ons vermelde dolfijn te Gorcum gevangen werd, is te Haarlem, in het Spaarn door vele personen een tuimel-dolfijn gezien, welke waarschijnlijk door de sluizen van Spaarendam was binnengekomen, en zich in het Spaarn vrij lang, tusschen de beestmarkt en de meelbrug, met zwemmende en elkaar bovenkomende, ophield. Men vermoedt, dat het dezelfde dolfijn is, welke later te Gorcum gevangen is. Eenigen tijd te voren heeft men bij Zandvoort eene kleine gevangen, welke door een paar jeugdige beoefenaars der natuurlijke historie te Haarlem aangekocht en keurig ontleed is.

Er zijn bij het belgisch leger een aantal benoemingen en bevorderingen gedaan, en ook ontslagen verleend.

— Uit Antwerpen schrijft men, dat eergisteren, in den polder van Borgerweerd, eenige ongeregeldheden hebben plaats gehad. Het gebeurde komt, volgens het *Journal d'Anvers*, hierop neer: Aan genoemde werken arbeidden ongeveer een honderdtal belgische en vijf en twintig hollandsche werklieden, zonder dat dit tot eenige botsing aanleiding gaf. De inwoners van Burght, Swijndrecht en andere gemeenten die zonder werk waren, en vernomen hadden dat er eergisteren morgen nog zoo hollandsche werklieden bij zouden komen, vereenigden zich, ten getale van een paar honderd, begaven zich met knuppels en andere wapenen [illegible] plaats der bedrijving en dreven de hollandsche werklieden [illegible] overmagt te wijken, namen in aan hunne tegenwoordigheid de wijk. De hollandsche opzieners die bij het werk tegenwoordig waren, namen de vlugt naar Antwerpen, en bleven ongemoeid. Bij dat alles is, volgens het genoemde blad, volstrekt niets van staatkundigen wrok gebleken; en heeft het gebeurde alleen zijnen oorsprong genomen in de voorkeur die aan de Hollandsche werklieden boven de belgische gegeven werd. — De werken aan den dijk van Borgerweerd zijn voor het oogenblik gestaakt.

— De beursnotering te Antwerpen was gisteren (23 *Mei*) als volgt: Belg. 100⅝; O. Met. 103½; Spanje Ardoin, geopend 23¼, en tegen het einde der beurs tot op ⅜ verflaauwd. (Men had algemeen eene sterkere daling verwacht). Defered. 7⅝; Nap. renten 92; ditto B. Tav. 56; Sicil. 91¾; Rom. L. 101¼; ditto Cert. te Antw. 97; Braz. 85¼; Wisselkoers op Amst. ¼ pCt., op Rott. ⅜ pCt. premie.

HUWELIJKS-UITZET DER KINDEREN VAN *LODEWIJK PHILIPS.*

Het ministerie *Molé*, zooals het nu is zamengesteld, mag zich regt gelukkig heeten. Van de onder de ministeriele combinatie, waarvan de heer *Guizot* deel maakte, zoo heftig bestredene ontwerpen, is de eene, die van de bruidschat van Prinses *Louise*, aangenomen; die der apanage voor den Hertog *van Nemours* is wel voorzeerst uitgesteld, maar vervangen door eene niet minder aanzienlijke aanvraag van gelden voor dotatie van den Hertog *van Orleans*, ter gelegenheid van zijn huwelijk. De voorgestelde aanvrage van Rambouillet, ter innerlijke waarde van veertig millioen franken, was zóó vinnig bekeken en met zooveel grondige redeneerkracht van eenen afgevaardigde der linkerzijde aangetast, dat onbevooroordeelden, zonder volstrekte opoffering van de in stand zijnde wetgeving aan sommige meeningen over de koninklijke waardigheid in Frankrijk, niet dan nooda hunne goedkeuring zouden hebben kunnen geven aan het, door het afgetredene ministerie, voorgedragene ontwerp van wet. Alle bestrijdingen van het vlugschrift over deze apanage des Hertogen *van Nemours* konden de bondige argumenten niet omverwerpen, die eene begiftiging in vaste goederen *in perpetuum* strijdig achtte met de wetgeving van 1791, van 1814 en van 1832; en de Koning der Franschen gevoelde waarschijnlijk geene lust om, den staat en balans van al de goederen zijns bijzonderen eigendoms, aan de vertegenwoordiging ter inzage over te leggen. Niet minder heftig werd het ontwerp bestreden, om aan Prinses *Louise*, gemalin van Vorst *Leopold*, eene bruidschat van één millioen franken uit te keeren, deels op dezelfde gronden als het ander wetsontwerp; maar desniettegenstaande hebben de Afgevaardigden en zelfs de Pairs de uitbetaling van den gestipuleerden bruidschat bevolen, zonder inzage gehad te hebben van de noodige bewijzen, dat 's Konings bijzonder eigendom ontoereikend was, om daarin te voorzien. Het is desniettemin overbekend buiten en binnen Frankrijk, dat het huis van Orleans meer dan vijf-en-twintig millioen franken jaarlijksch inkomen heeft, en dat de civiele lijst aan *Lodewijk Philips* een veel grooter inkomen toekent dan aan den Koning van Engeland. Men heeft zelfs de hoffelijkheid zoover gedreven, dat men, bij gelegenheid van het huwelijk des Hertogs *van Orleans*, behalve één millioen franken voor kosten, nog jaarlijks een millioen rente heeft toegevoegd. Die verregaande inschikkelijkheid en mildheid met de penningen des lands jegens het onmeetlijk rijke stamhuis, 't welk nu de kroon draagt, is niet alleen opvallend in Frankrijk zelf geweest, maar heeft zelfs verwondering in Duitschland en wel in Pruissen verwekt, en is men tot vergelijkingen gebragt, waarbij de eenvoudige en toch voegzame apanage der Pruissische Prinsen eervol afsteekt bij de spilzuchtige vermeerdering der inkomsten van de Prinsen van Fransche huize. Vooral moet dit opgemerkt worden door de antagonisten der doctrinaire en tierspartij, die met de Julij-omwenteling een goedkoop bestuur en aan deszelfs hoofd een Koning verwachtten, wiens persoonlijke rijkdommen eene civiele lijst [illegible] overbodig maakten, en die zonder millioenen schats van de belastingschuldigen aan te vragen, de [illegible] der kroon op zoda nanie zou weten op te houden, ontzag naar buiten zou kunnen afdwingen, en rust binnen 's lands bewaren, zonder het voeren van eenen zoo verblindenden hofstoet, als waartoe de jaarlijksche inzameling van zoo groote schatten noodzakelijk moest doen denken. Zonder eenige aanmerking van veel belang, zijn de zoogenaamde familie-wetten met eene aanzienlijke meerderheid doorgegaan; het was alsof men de vertegenwoordiging het spreken belette. Welk gevolg moet hieruit nu getrokken worden? hebben de afgevaardigden en pairs in overdenken buiten de wet eene goedkeurende stem uitgebragt? hebben zij één in de gevolgen verderfelijk voorbeeld van inschikkelijkheid en hoffelijkheid willen geven? of moet men, omdat die watten aangenomen zijn, *nolens volens* aannemen, dat het bijzonder vermogen des konings onvoldoende ter dotatie was; dat zulks wettelijk gebleken zij, en dat de toegestane dotatien niet overdreven, maar gematigd en gepast waren? Wie zal al die vragen durven beantwoorden.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Het standbeeld voor Guttenberg bestemd, is den 12den dezer uit *Parijs*, waar het in de werkplaats des heeren Crozatier, naar Thorwaldsen's model, in metaal afgegoten is, te *Mainz* aangekomen. De afgietsing wordt gezegd naar wensch te zijn gelukt en [illegible] zeer geroemd. Zoals reeds is gemeld, zal het beeld eerst den 20sten [illegible] worden, en hoofdzaak het voetstuk, 't welk [illegible] enkelen marmerblok bestaan en in het hertogdom *Nassau* bewerkt wordt, nog niet gereed is. — Te *München* zijn den 16den dezer, op vier zwaar bevrachte wagens, uit *Rome* de marmeren basreliefs aangebragt, welke den fries van het gebouw *Walhalla* geheeten, versieren moeten en tafereelen uit *Duitschlands* geschiedenis naar Wagner voorstellen; voorts het model voor Schiller's gedenkstuk, insgelijks door Thorwaldsen vervaardigd. Dit laatste zal te *München* door den heer Stiglmaier worden afgegoten en het afgegoten beeld naar Schiller's vaderland worden vervoerd, om daar te worden opgerigt. — Wij hebben vroeger (*in ons N°. van 23 Feb.*) melding gemaakt van het dichttalent van zekeren Nicolaas Muller, een boekdrukkersgezel, in de boekdrukkerij der heeren Cotta, te *Stuttgart*, werkzaam. Deze jonge mensch, wiens dichtproeven in *Duitschland* veel opgang maken, zal thans, door de aanmoediging en ondersteuning der heeren Cotta, tot zijne verdere vorming eene reis buitenslands ondernemen. De geschiedenis zijner verstandsontwikkeling en beschaving wordt gezegd zeer merkwaardig te zijn; hij genoot geene andere opleiding dan eenige jaren onderwijs op eene dorpsschool. — De geleerde natuurkundige baron Karel von Hügel, broeder van den oostenrijkschen gezantschapsraad van dien naam te *Parijs*, welke voor eenige jaren eene wetenschappelijke reis naar de *Kaap de Goede Hoop*, *Oost-Indie* en *Nieuw Holland* ondernam en een aantal merkwaardige voorwerpen uit die gewesten, bijzonder planten en zaden medebragt, welke laatste hij in zijnen tuin te *Hitzing*, bij *Weenen*, aankweekte, heeft thans, in vereeniging met andere natuurkundigen, de uitgave ondernomen van een werk, in den smaak der engelsche *Botanical Magazine*, *Botanical Register*, enz. Hetzelve heeft den titel van *Botanische Archiv der Gartenbaugesellschaft des Oestreichischen Kaiserstaats*, en strekt om de nog onbekende gewassen, zoo wel die in zijnen eigenen tuin aangekweekt, als in andere van het oostenrijksch gebied, bekend te maken. De uitgave geschiedt in groot 8vo formaat, met welgekleurde afbeeldingen en met duitschen en latijnschen text. Behalve dit is de heer von Hügel ook begonnen met de botanische voorwerpen, welke hij van zijne reizen in zijn herbarium heeft medegebragt, door den druk aan het publiek mede te deelen. Een eerste vrucht dier onderneming is sedert kort verschenen, onder den titel: *Enumeratio plantarum, quas in novae Hollandiae ora austro occid. collegit C. B. de Hügel.*

Engeland. — De raad van koophandel heeft op zich genomen, om een ontwerp van algemeen copijregt te beramen, ten einde dit als voorbereiding voor onderhandelingen tusschen *Frankrijk* en *Engeland*, omtrent dat gewigtig punt, te doen strekken. Zoo men zegt zouden de departementen van buitenlandsche zaken der beide landen ernstig zulk een voornemen ondersteunen, en vleide men zich, dat zoo *Engeland* en *Frankrijk* omtrent dit stuk mogten kunnen overeenkomen, zulks ook op de overige gouvernementen invloed zoude hebben. — De heer Thomas Carlijle, wiens ijver om de duitsche letterkunde in *Engeland* bekend te maken, reeds vroeger werd erkend, houdt thans te *Londen* niet dit oogmerk openbare voorlezingen voor een talrijk en aanzienlijk publiek. Hij is van den vroegen tijd der duitsche literatuur, met Ulfilas en het *Nibelungenlied*, begonnen. Dezelfde letterkundige heeft dezer dagen, in 3 deelen, uitgegeven eene in 't engelsch geschrevene geschiedenis der fransche revolutie, waarvan met lof wordt gesproken. — Van het werk van den ridder Taitbout de Marigny, consul van Z. M. den koning der *Nederlanden* te *Odessa*, ziet te *Londen* eene vertaling het licht, getiteld: *Three Voyages in the Black Sea to the Coast of Circassia, etc.; with sketches of the manners, customs, religion, etc. of the Circassians.* De drie reizen werden in de jaren 1818, 1823 en 24 ondernomen en zijn voor de kennis der bezochte streken zeer belangrijk. De oorspronkelijke uitgaaf in het russisch, wordt gezegd veel te missen, of aanvullingen te behoeven buiten toedoen van den schrijver daarin gebragt, welk een en ander in deze aan het handschrift getrouwe vertaling was verbeterd. — Eene andere reisbeschrijving van den kapitein Alexander naar *Afrika* 's westkust trekt op dit oogenblik almede de aandacht; hij voert den titel: *Narrative of a voyage of observation of western Africa, in the ship Thalia; and of a campaign in Kaffirland in* 1835 (*Lond.* Cotanion, 2 vol. in 8°.)

Frankrijk. — In de omstreken van *Alençon* wordt thans veel gesproken van een jeugdig landmeisje van 18 jaren, Jeanne Masson geheeten, die, toevalligerwijs, in de badplaats te *Bagnoles* een concert van zekere virtuose hebbende gehoord, zulk een hartstogt voor de zangkunst in zich voelde ontwaken en daarbij bleek van de natuur zooveel aanleg en vermogen in hare stem te hebben, dat zij uit zich zelve, en dus zonder leiding, haren natuurlijken aanleg tot eene verbaasde hoogte ontwikkelde. De mare van haar talent ter ooren van zekere kunstminnende vrouw van rang gekomen, heeft deze zich met hare verdere opleiding belast, en beloofd, dan zich thans, in haar een eerst talent te zullen hebben gewonnen.

Azie. — In den laatsten tijd hebben de Kaukasische gewesten meer dan vroeger de aandacht van geleerden en natuurkundigen zoowel als der staatkundigen, tot zich getrokken. Als een blijk daarvan kan men aanmerken de onderscheidene werken, die bijzonder in de Russische taal, maar ook in andere talen uitgekomen zijn. Thans ziet men met belangstelling te gemoet het reisverhaal van den heer Dubois, die den *Kaukasus* en de gewesten aan gene zijde van het gebergte gelegen, onlangs bezocht, en wiens medegebragte verzamelingen van botaniek en oudheidkunde, zoowel als zijne beschrijving van het land en deszelfs bewoners, zeer belangrijk gezegd worden te zijn. Het werk van den heer Dubois zou te gelijk te *Parijs* in het Fransch, en te *Berlijn* in het Duitsch verschijnen. Een lid der Petersburger Akademie van wetenschappen, de heer *Schoegren*, na de *Krim* doorreisd te hebben, bezoekt thans met een wetenschappelijk oogmerk den *Kaukasus*; evenzoo de aan het Lyceum te *Odessa* geplaatste professor Nordmann. Onder de goede werken laatstelijk in het Russisch over meergenoemde gewesten verschenen, rekent men: *Sabow's geschiedkundige, geographische, statistische, ethnographische tafereelen van den Kaukasus*, in 5 deelen; - *Jeneszky, statistieke beschrijving der Kaukasische gewesten*; - *Geschiedenis van den veldtogt in Aziatisch Turkijé, gedurende* 1828 *en* 29, in 2 deelen met een Atlas.

Belgie. — De belgische bladen, sedert de revolutie weder voorstanders geworden van nationale, dat is vlaamsche letter- en dichtkunde, spreken dezer dagen met veel lof van een' vlaamschen roman, geheeten: *In 't wonderjaer* (1566). *Historische tafereelen uit de 16de eeuw.* (Antwerpen 1837, 1 deel 8° met 10 pl.) - De schrijver is geweest gewoon soldaat bij het tweede regiment jagers, en is thans tot den rang van sergeant-majoor opgeklommen; hij schijnt het geweer te hebben gedragen, alvorens hij dacht immer de pen te voeren.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (23 *Mei*) waren genoteerd: Werk. Sch. 2½ pCt. 52⅝, ⅞; dito 5 pCt. 99½; Kansb. *f* 23 7/16, ½, 7/16, ⅝; Amort. Synd. 4½ pCt. 92⅞; Handelm. 180, ¼, 179¾, 180, 179¾; O.-Indie 5 pCt. 97⅜; Kansb. bij *Wiese, tendorp c. s.* 80½ pCt.; Ard. 85 *f*, 22⅝, 25½, 7/16; dito Coup. Mei 52½; Nov. 49½, 50; Mex. 5 pCt. 99¼; Cur. 18; Par. 43¾.

*** Die eenige schuld heeft aan, of vordering op nu wijle Vrouwe E. G. PAARDEKOOPER, laatst Weduwe van den Heer D. P. VAN EYCK, overleden te *Ginneken*, wordt verzocht daarvan betaling of opgave te doen, binnen den tijd van eene maand, aan

BREDA, H. W. SCHALIJKES,

den 24. Mei 1837. *Executeur Testamentair.*

*** J. F. ZEGERS heeft de eer het geëerd Publiek te berigten dat hij van Woonplaats veranderd is, wonende bij thans aan de *Groote Markt*, over de Veemarkt-Straat, Letter A. N°. 358, te *Breda*.

*** Men vraagt ten spoedigste 6 à 8 bekwame METSELAARS, aan de nieuw te bouwen Teeken-Akademie te *'s Hage*, tegen *f* 1,50 à *f* 1,60 daags.

*** DE VERZAMELING UITMUNTENDE SCHILDERIJEN, zijnde stukken van de meestberoemde meesters der Nederlandsche, Fransche, Italiaansche en Spaansche Scholen, door wijlen den Wel-Edelen Heer THOMAS JOSEPHUS VAN DOOREN, te *Tilburg* overleden, nagelaten, zal aldaar, op Woensdag den 31sten Mei 1837, 's voormiddags 9 ure, in het huis, laats door denzelven bewoond, publiek worden verkocht, waarvan de Catalogus is verkrijgbaar bij de Weduwe VAN GEMERT te *Tilburg*; LOUIS SALA te *'s Bosch*; MINDERMAN & C°. te *Amsterdam*; VAN ROSSUM te *Utrecht* en A. P. LANGENHUIZEN te *'s Gravenhage*. Acht dagen vóór den Verkoopdag kunnen de Schilderijen worden bezigtigd, mits voorzien van Toegangbiljet van den Heer P. C. L. VAN DOOREN te *Tilburg*.

IN NAAM DES KONINGS.

Ter requisitie van PIETER AFRIGEERTS, Koffijhuishouder, wonende te *Breda*, als belijdende de nagelatene fideicommissaire Goederen van wijle MARIA KOOIJMANS, in leven Particuliere te *Breda*, voor wien als Procureur occupeert MR. JAN DE MARCOUR, wonende te *Eindhoven*, krachtens de Grosse van een Vonnis gewezen door de Regtbank van Eersten Aanleg zitting houdende te *Eindhoven*, den 21. November 1836, als een gevolg van het Arrest op de hier na te noemene requisitie, gedaan ten laste van ANSELMUS ANSEMS, Schoolonderwijzer, DIGNA ANSEMS, zonder beroep, ADRIANUS ANSEMS, in dienst van Zijne Majesteit, alhier wonende te *Vught* en WILLEM ANSEMS, vroeger in dienst van Zijne Majesteit, wiens tegenwoordige woon- of verblijfplaats is onbekend; bij exploit van den Deurwaarder HOLLANDERS, van den 2. April ll., zal op Maandag den 5. Junij eerstkomende, des voormiddags 10 ure, ter rolle van gemelde Vierschaar worden overgegaan tot de derde afkondiging en finale adjudicatie eener Rente groot, in kapitaal *f* 1000.00 Guldens, doende jaarlijks *f* 2,50 per honderd, gevestigd door de Kerkmeesters der Kleine Kerk, gehaamd de *Mindere Kerk* der Stad *Breda*, ten behoeve van ANTONIE ROOSENAARS, waarvan de gearresteerden zijn opvolgers, bij acte gepasseerd door Schepenen van *Breda*, den 25. Maart 1777, bij welke acte tot verzekering der rente, speciaal is verbonden de Kerkhuizinge naast de voormelde Kerk te *Breda*, en voorts generalijk alle Kerkgoederen en Inkomsten, terwijl geene machtigingen gemeld zijn.

De rente is provisioneel aan den requirant toegewezen voor de som van *f* 1000.00.

Voor Extract uit de Memorie van lasten conform,

J. DE MARCOUR, *Proc.*

IN NAAM DES KONINGS.

VERKOOPING

Bij Gerechtelijke Uitwinning, ter Molle der Arrondissements-Vierschaar te Eindhoven, van:

1°. Een HUIS, ERF en TUIN, staande en gelegen in de Gemeente *Woensel*, aan de Kruisstraat, ter plaatse, gehaamd *'t Erf*, Arrondissement *Eindhoven*, op den kadastralen legger bekend onder sectie E, Nos. 1056 en 1057, groot 28 Roeden, 47 Ellen.

2°. Een Perceel BOUWLAND, mede aldaar gelegen, sectie E, N°. 1256, groot 22 Roeden, 50 Ellen, en

3°. Een Perceel BOUWLAND, mede aldaar gelegen, sectie E, N°. 1256, groot 15 Roeden, 30 Ellen.

Alle welke Goederen in gebruik zijn bij ANTONIE VAN VROONHOVEN.

En zijn gearresteerd ten verzoeke van WILLEM VAN DER HEIDE, Koopman wonende te *Eindhoven*, hebbende tot Procureur Mr. JAN DE MARCOUR aldaar, en ten laste van 1°. ANTONIE VAN DEN BOOMEN, zonder beroep te *Woensel*, 2°. MARTINUS VAN DEN BOOMEN, Metselaar aldaar; 3°. JOHANNES VAN RUNT en MARIA VAN DEN BOOMEN, echtelieden, Arbeiders te *Borkel* en *Schaft*; 4°. WILHELMUS SMULDERS, Schoenmaker en NOORDINA VAN DEN BOOMEN, echtelieden te *Schijndel*, en 5°. PETER VAN DER HEIJDEN, Bouwman te *Woensel*, in hoedanigheid van Voogd over de minderjarige Kinderen van wijlen ELISABETH VAN DEN BOOMEN en JOHANNES VAN DE VEN, met namen HELENA, NOORDINA, WILHELMINA, ANTONIA, WILHELMUS, PETRUS en MARIA VAN DE VEN.

Bij Proces-Verbaal, ondergeteekend door zijnen Deurwaarder dezes jaars, is gemeld en ten dato hiervolgende, overgeschreven ten Kantore der Hypotheken te *Eindhoven*, denzelfden dag, en ter Griffie van gemelde Vierschaar den 23. van gemelde maand.

Van welk Proces-Verbaal van arrest afschriften zijn gelaten aan WILHELMUS VAN DEN BRIEL, Burgemeester der Gemeente *Woensel*, en Griffier bij het Vredegeregt van 't Kanton *Eindhoven*.

De eerste Afkondiging der Memorie van Lasten heeft plaats gehad op Maandag den 1. Mei ll.

Zullende de derde voorlezing en de provisionele adjudicatie plaats hebben op Maandag den 5. Junij 1837, des voormiddags ten 10 ure, ter Rolle van voornoemde Vierschaar.

Voornoemde Goederen zijn gesteld op den prijs van *f* 200.00.

Voor Extract conform,

J. DE MARCOUR.

VERKOOPING VAN EENE KAPITALE

HOFSTEDE en LANDEN,

gelegen onder Nieuw-Vossemeer.

Gevende eene jaarlijksche Huur, bedragende *f* 1400.

De Notaris VAN NUGTEREN, te Dordrecht, zal ten verzoeke van deszelfs principaal, op Dingsdag den 30. Mei 1837, Publiek Veilen, en op Dingsdag den 6. Junij daaraanvolgende finaal presenteren te Verkoopen, ten huize van den Kastelein N. VAN MEEL, te Steenbergen, des voormiddags om 11 ure,

Eene kapitale HOFSTEDE, bestaande in eene brechte Huizinge en verdere Timmeragie en Plantagie, met drie-en-vijftig Bunders, 64 Roeden, 92 Ellen Wei- en Bouwlanden, staande en gelegen onder Nieuw-Vossemeer in de Oude en Eendragts-Polders, in huur bij den Heer A. VAN TRIJEN, tot 11. November 1847.

Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van den Notaris voornoemd, en van Mr. T. J. VAN REIJSINGEN, advokaat te Roozendaal.

VOOR HET RIJK.

Amortisatie-Syndicaat.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.

Eerste Ressort. *Provincie Noord-Brabant.*

Agentschap Breda.

VERPACHTING VAN GRASGEWAS.

De AGENT van het Domein te *Breda*, als daartoe behoorlijk gemachtigd, zal op Maandag den 5. Junij 1837, des voormiddags, om tien ure, ten Huize en Herberge van J. VAN ARENDONK, aan de Zijnpoort, buiten de Ginnekenpoort, *Breda*, en bij ontstentenis van dezen, ten Huize van VAN NARESSEN, residerende te *Breda*,

Het GRASGEWAS van de Fortificatien der Vesting *Breda*, in 24 Perceelen verdeeld, en zulks voor het saizoen van 1837.

Alsmede het GRASGEWAS van de Perceelen grond, Kadaster Sectie F. N°. 219, 220 en 221, gelegen bij de *Groote Schans*, onder *Terheijden*.

De Kondities van Verpachting liggen, ten Kantore van den Agent voor een ieder ter lezing.

BREDA, 22. Mei 1837.

De Agent voornoemd;

M. SMITS.

Te Breda, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers, en Boekverkoopers.